

KARTA PRZEDMIOTU**I. Dane podstawowe**

Nazwa przedmiotu	Duszpasterstwo rodzin w sytuacjach szczególnych
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Pastoral care of families in special situations
Kierunek studiów	nauki o rodzinie
Poziom studiów (I, II, jednolite magisterskie)	I
Forma studiów (stacjonarne, niestacjonarne)	stacjonarne
Dyscyplina	nauki teologiczne
Język wykładowy	polski

Koordinator przedmiotu/osoba odpowiedzialna	Ks. dr hab. Mirosław Brzeziński, prof. KUL
---	--

Forma zajęć	Liczba godzin	semestr	Punkty ECTS
konwersatorium	30	IV	3

Wymagania wstępne	W1 - Ogólna wiedza na temat działalności duszpasterskiej Kościoła W2 - Ogólna wiedza na temat zadań Kościoła W3 - Ogólna wiedza na temat struktury Kościoła
-------------------	---

II. Cele kształcenia dla przedmiotu

C1 - przedstawienie genezy i założeń troski Kościoła o małżeństwo i rodzinę
C2 - ukazanie sytuacji szczególnych (trudnych i nieprawidłowych) w duszpasterstwie rodzin
C3 - ukazanie sposobów działania i pomocy małżeństwom i rodzinom w sytuacjach szczególnych przez duszpasterstwo rodzin

III. Efekty uczenia się dla przedmiotu wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol	Opis efektu przedmiotowego	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA		
W_01	Student zna terminologię używaną w naukach o rodzinie i jej zastosowanie w dyscyplinach pokrewnych na poziomie rozszerzonym	K_W01 K_W03
W_02	Student ma pogłębioną wiedzę o działalności ewangelizacyjnej, pastoralnej i charytatywnej Kościoła katolickiego. Student zna zależności między naukami zajmującymi się małżeństwem i rodziną.	K_W03
W_03	Student ma pogłębioną wiedzę na temat zasad i norm etycznych w życiu małżeńsko-rodzinnym i społecznym, ze	K_W04 K_W05

	szczególnym uwzględnieniem zdrowia prokreacyjnego i ochrony życia, zna zasady etyki zawodowej	
W_04	Student zna funkcje rodziny jako instytucji religijnej rozumie jej problemy oraz formy duszpasterskiego wspomagania.	K_W08 K_W10
UMIEJĘTNOŚCI		
U_01	Student potrafi dobrać sposoby rozwiązywania złożonych i trudnych problemów małżeństwa i rodziny przy zastosowaniu wiedzy nauk teologicznych, socjologicznych, pedagogiki. Potrafi dobrać i stosować metody i narzędzia do pracy z małżeństwem i rodziną.	K_U01 K_U02
U_02	Potrafi wykorzystywać i integrować wiedzę teoretyczną z zakresu nauk o rodzinie oraz powiązanych z nią dyscyplin naukowych w celu analizy złożonych problemów małżeńskich, wychowawczych, opiekuńczych, kulturalnych, pomocowych, także diagnozowania i projektowania działań praktycznych	K_U03 K_U04
U_03	Ma pogłębione umiejętności obserwowania, diagnozowania, racjonalnego oceniania złożonych sytuacji rodzinnych oraz analizowania motywów i wzorów ludzkich zachowań. Potrafi sprawnie i prawidłowo posługiwać się systemami normatywnymi, normami, regułami Kościoła katolickiego w celu rozwiązywania konkretnych problemów małżeńskich i rodzinnych. Umie korzystać z literatury obcojęzycznej.	K_U05 K_U06
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K_01	Student jest gotowy do krytycznej oceny stanu posiadanej wiedzy na temat małżeństwa i rodziny i możliwości ich wsparcia i pomocy. Student jest gotów do uzasadnienia znaczenia swej wiedzy i możliwości pomocy w rozwiązywaniu problemów praktycznych. Jest gotów uzasadnić potrzebę zaangażowania instytucji kościelnych i świeckich na rzecz pomocy małżeństwu i rodzinie.	K_K01 K_K02 K_K03
K_02	Student jest gotów do uzasadnienia potrzeby ekonomicznego myślenia i działania rodziny, oraz przestrzegania zasad etyki zawodowej.	K_K05 K_K06

IV. Opis przedmiotu/ treści programowe

Kościół w służbie małżeństwu i rodzinie.
 Sytuacja współczesnej rodziny - kontekst działalności duszpasterstwa rodzin.
 Duszpasterstwo rodzin jako odpowiedź na potrzeby małżeństw i rodzin.
 Zasady działania duszpasterstwa rodzin.
 Duszpasterstwo rodzin w sytuacjach trudnych (małżeństwa bezdzietne, rodziny z osobą chorą i niepełnosprawną, rodziny z osobą uzależnioną, rodziny w trudnej sytuacji materialnej, rodziny z problemem bezrobocia, duszpasterstwo wdów i wdowców, rodziny w sytuacji niespodziewanej śmierci).
 Duszpasterstwo rodzin w sytuacjach nieprawidłowych (małżeństwo „na próbę”, tzw. „wolne związki”, związki nieformalne, małżeństwa cywilne, osoby po rozwodzie cywilnym).
 Zadania duszpasterstwa rodzin a religijna sytuacja rodziny.

V. Metody realizacji i weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody dydaktyczne (lista wyboru)	Metody weryfikacji (lista wyboru)	Sposoby dokumentacji (lista wyboru)
WIEDZA			
W_01	Wykład konwersatoryjny	Wykład konwersatoryjny	Pisemne kolokwium
W_02	Wykład konwersatoryjny	Wykład konwersatoryjny	Pisemne kolokwium
W_03	Wykład konwersatoryjny	Wykład konwersatoryjny	Pisemne kolokwium
W_04	Wykład konwersatoryjny	Wykład konwersatoryjny	Pisemne kolokwium
UMIĘTNOŚCI			
U_01	Prezentacja multimedialna/referat	Plik z prezentacją/referat	Plik z prezentacją/referat
U_02	Prezentacja multimedialna/referat	Plik z prezentacją/referat	Plik z prezentacją/referat
U_03	Prezentacja multimedialna/referat	Plik z prezentacją/referat	Plik z prezentacją/referat
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
K_01	Dyskusja	Ocena zaangażowania w dyskusji	Karta zaangażowania
K_02	Dyskusja	Ocena zaangażowania w dyskusji	Karta zaangażowania

VI. Kryteria oceny, wagi

Ocena końcowa jest średnią ważoną ocen z zaliczenia zajęć – kolokwium - 40%,
Zakres materiału do kolokwium obejmuje treści przedstawiane na wykładzie konwersatoryjnym.
Prezentacja, referat - 50%.
Obecność i aktywność 10%.

Kryteria oceny:

- 2 (niedostateczna) poniżej 50% wymagań
- 3 (dostateczna) 51-60% wymagań
- 3,5 (dostateczna plus) 61-70% wymagań
- 4 (dobra) 71-80% wymagań
- 4,5 (dobry plus) wymagań 81-90% wymagań
- 5 (bardzo dobra) 91-100% wymagań

Stopień posiadania kompetencji społecznych oceniany wg skali: niewielki (2,0 – 2,5),
podstawowy, (3,0 - 3,5), średni (4,0 – 4,5), wysoki (5,0 i ponad 5,00)

VII. Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności studenta	Liczba godzin
Liczba godzin kontaktowych z nauczycielem	30
Liczba godzin indywidualnej pracy studenta	60

VIII. Literatura

Literatura podstawowa
Jan Paweł II, <i>Familiaris consortio</i> (22.11.1981).
Jan Paweł II, <i>List do rodzin</i> (02.02.1994).
Franciszek, <i>Amorislaetitia</i> (19.03.2016).

Papieska Rada ds. Rodziny, *Przygotowanie do sakramentu małżeństwa* (13.05.1996).
Papieska Rada ds. Rodziny, *Duszpasterstwo osób żyjących w nowych związkach* (25.01.1997).
Papieska Rada ds. Rodziny, *Rodzina, małżeństwo i wolne związki* (26.07.2000).
Konferencja Episkopatu Polski, *Dyrektorium Duszpasterstwa Rodzin* (01.05.2003).
Bieleń R., *Duszpasterstwo rodzin we współczesnej Polsce*, Lublin 2001.
Brzeziński M., *W trosce o dobro małżeństwa i rodziny. T. I. Dokumenty Papieskiej Rady ds. Rodziny*, Lublin 2010.
Brzeziński M., *W trosce o życie, małżeństwo i rodzinę. Nauczanie Papieskiej Rady ds. Rodziny 1981-2016*, Lublin 2016.
Buxakowski J., *Wprowadzenie do teologii duszpasterstwa rodzin*, Pelplin 1999.
Kamiński R., Pyżlak G., Goleń J., *Duszpasterstwo rodzin . refleksja naukowa i działalność pastoralna*, Lublin 2013.
Parysiewicz B., *Troska duszpasterstwa rodzin o małżeństwo*, Lublin 2012.
Wilk J., *Duszpasterstwo rodzin: zasady praktycznego działania*, Lublin 1986.
Zaremski Z., *Troska Kościoła w Polsce o małżeństwo i rodzinę po Soborze Watykańskim II: studium teologiczno-pastoralne*, Toruń 2013.

Literatura uzupełniająca

Konferencja Episkopatu Polski, *Służyć prawdzie o małżeństwie i rodzinie* (19.06.2009).
Konferencja Episkopatu Polski, *II Synod Plenarny*, Poznań 2001.
Brzeziński M., *Karta Praw Rodziny i duszpasterstwo rodzin w służbie podstawowej jednostce społecznej i społeczeństwu*, [w:] W. Wieczorek, M. Brzeziński (red), *25 lat Karty Praw Rodziny – aktualność i wartość przesłania*, Lublin 2008, s.159-173.
Brzeziński M., *Naturalne planowanie rodziny w polu działania Duszpasterstwa Rodzin*, [w:] *Naturalne planowanie rodziny*, Lublin 2008, s. 433-444.
Brzeziński M., *Aborcja wyzwaniem dla duszpasterstwa rodzin*. W: M. Z. Stepulak (red). *Małżeństwo i rodzina wobec aborcji*, Lublin 2010, s. 143-159.
Brzeziński M., *Duszpasterska troska o rodziny adopcyjne*, [w:] *Studia Teologiczne Białystok – Drohiczyn – Łomża 28/2010*, s. 213-216.
Buxakowski J., *Cykl 25 katechez przedmałżeńskich*, Pelplin 2004.
Goleń J., *Motywy zawarcia małżeństwa sakramentalnego: studium z duszpasterstwa rodzin w świetle badań narzeczonych*, Lublin 2013.
Krajczyński J., *Prawo rodziny do opieki duszpasterskiej*, Ząbki 2007.
Miziołek W., *Duszpasterstwo rodzin specjalnej troski*, Lublin 1992.
Pryba A., *Duszpasterstwo rodzin w teorii i praktyce*, Poznań 2015.